

Umetnost-razumemo vse dejavnosti katerih namen je ustvarjanje z estetsko vrednostjo!**Kultura**-vsebuje vrednote ki so last razm., omikanega, ustv. Človeka, torej tudi znan. Religijo, družbene norme in ipd.**umetnost** delimo na..likovna umetnost(arhitektura, slikarstvo, kiparstvo), književnost,glas.umetnost, gled.umetnost,ples.umetnost.**Estetika**-veda o lepem.**Umetnina**-more izražati idejo,imeti vsebino,ki ne presahne,zaradi ideje nas prevzame.**Umetnik**-avtor ki ustvarja stvari z estetsko vrednostjo.Podpisi samo z začetnicami se drugače imenujejo **monogrami**.da je na delu zapisan samo datum pa rečemo da **datirajo**.**Izvirnik**-original je stvaritev ki jo je umetnik naredil po svoji zamisli in je njegovo lastno delo.**Kopija**-je posnetek izvornika;izdela jo drugi mojster in se v velikosti in materialu loči od izvornika.**Replika**-je ponovitev dela in jo izdela umetnik sam, ponavadi gre za kompozicijo,ki se od izvornika malo razlikuje.**Ponaredek**-nastane s(pogosto)slabimi nameni-tvorec oponaša slog in vsebine drugega avtorja in zataji, da je delo ponaredil.**Umetnost** je del zapletenih družbenih razmerij,ki vsebujejo verovanja in obrede, moralna in družbena določila, znanja in spoznanja, preteklost in prihodnost, skupno in zasebno. **Umetnostna zgodovina** je humanistična veda ki se ukvarja z deli likovne umetnosti in umetniki, ohranja spomin na umetnine, jih pojasnjuje,itd. v stiku z drugimi strokami pa si prizadeva, da bi jih obvarovala pred propadom in uničenjem, ter izbrisom.**Spomeniško varstvo oz. konservatorstvo**-je veda ki se ukvarja s teorijo in uresničevanjem varovanja in obnavljanja različnih vrst spomenikov, ki jih delimo na premično in nepremično dediščino.**Muzeologija**-je veda, ki se ukvarja z teorijo delovanja muzejev in njim podobnih ustanov, in z njihovim delovanjem, z zgodovino zbirk, problemi zbiranja in izbiranja predmetov.**Restavratorstvo**-se ukvarja z materialno naravo spomenikov likovne umetnosti.**um.zgodovina**-spomenike delimo na:premično in nepremično dediščino.skrb za varovanje,obnavljanje,oživljanje.delavci v spom.varstvu-konzervatorji&restavratorji.**slik,kip,arhit.** So umetne obrti. **Slikarstvo**-ena izmed temeljnih strok lik.um.,ki ima za osnovno ploskev in upp.gradi z uporabo barve&črt.**Tehnike slik.:**tempera,oljno slik.noslici: (neprenosni:skala,stena.) prenosni : (platno,les,papir,tkanina)).Mediji(olje,akvarel).Zvrsti(fotografija,slikanje z barvo(freska,mozaik,tempera,ogljje)grafika(umetniška,reproduktivna),risba(skica,študija,osnotek)(samostojna risba). Namen(zasebno,javno(nabožno,posvetno)) **Risba**(je temeljno likovno delo,jeizhodišče za slikarske,kiparske in arhitekturne stvaritve,njena bistv. Znač. Je izražanje s črto,linijo,barva je drugotnega pomena.) **Grafika**(nastane z odtisom upodobitve na matrici(bakrorez,lesorez,suha igla,..)) **Fotografija**(izdelek s pomočjo mehnič.app.ne more nastati brez svetlobe)**Kiparstvo**(um.stroka,ki oblikuje gmoto(telesnost,volumen)in tudi prostor):**zvrsti**(**obla**(okrogla,prosto stoječa)**plastika** in **relief**(vezan na ploskev))**Vrste kiparstva so:** samostojno ali vezano na arhitekturo(arhitekt.plastika),**Naloge**(celopostavne,doprsne upp.ter torzo) **načini:** ODVZEMANJE(rezlanje,klesanje),DODAJANJE(modeliranje,gnetenje) ULIVANJE, KONSTRUIRANJE(sestavljanje,povezovanje)**upp.tradicionalne**(najdeni v naravi)**moderne materiale**(porcelan,itd.) **tehnike**(klesanje v kamnu, rezbarjenje v kosti,lesu;) **obla plastika**(izraz okroga,lahko jo obhodimo, vidimo z vseh strani in samos.,prosto stoji v prostoru)**relief**(ima volumen,pogled z prednje strani,glede na izbočenost(ploskoviti(podoba se le malo dviguje&visoki&poglobljeni) **torzo**(nepopolna ali nedokončana stvaritev,le gornji del telesa) **figura serpentinanta** (označuje zvitost v pasu) **namen** (zasebno,javno) **ARHITEKTURA**(umetnostna stroka,osnovna naloga je oblikovanje prostora z gradbenimi

sredstvi) **oblikuje prostor** (zunanji, notranji) **namen** (posvetna (profana) (bivalna, obrambna, industrijska, šp. objekti, posl. objekti), kultna (sakralna): svetišča (cerkve, kapele) samostani) **zasnova** (vzdolžna (longitudinalna), središčna (centralna)) **odvisna od** (družbe, materialov, tehnike) **načini gradnje** (masivna, skeletna, sestavljiva) **prvine** (odprtine, nošene (strop, obok, kupola, ...) nosilne (steber, slop, zid)) **tudi.. URBANIZEM** (je stroka ki se posveča zgodovini in načrtovanju, oblikovanju naselij) **KRAJINSKA ARHIT. UMETNA OBRT** (izraz, ki označuje oblikovanje in krašenje predmetov za vsakdanjo rabo) **SLOG: morfološki slog** (oblikoslovni slog, obravnava umetnine po njihovih oblikovnih lastnostih delimo ga na: ploskoviti (idejni pomen upodobitve), plastični (izraža telesa, prostore, barve, čas..), slikoviti (posreduje podobo takšno, kakršno sporoča vtis.)) **zgodovinski slog** (postavi delo v določeno obdobje.) **VS. RAZČL. LIK. DELA** (kaj hoče upodobitev povedati? Kakšna je vsebina? Kakšen je njen pomen?) **Ikonografija** (opisuje in poimenuje dela) njene teme delimo na: 1. **nabožne** (religiozne, sakralne teme, vsebina iz svetih besedil.. upodablja bogove in svete osebe, zgodovina vere,..) 2. **posvetne** (vsebine iz vsakdanjega, literarnega, zgodovinskega itd. območja, upodablja neposvečene motive (literarne, zgodovinske) in dogodke in osebe in neposredno spoznavne motive) **ikonologija** (razlaga, interpretira upodobitev) **Motiv** (vsebinsko jedro slike, neposredno predstavlja slika,..) **NEPOSREDNO SPOZNAVNI MOTIVI** (krajina, notranjščina, žanr, tihožitje, portret, akt.) **Snov ali tema** (izraz ki nam pove, odkod je upodobitev vzeta) **Vsebina** (označuje opredelitev upodobljenega) **SIMBOL** (pomeni sporočilo v obliki podatka, ki je lahko predmet) **ATRIBUT** (je predmet, žival, rastlina ali oseba, ki opredeljuje osebo - posebitev) **PERSONIFIKACIJA ali POOSEBITEV** (pojmem, ideja, ipd. je upodobljena kot oseba) **ALEGORIJA** (pomeni upodobitev, pri kateri izvemo njen pomen iz razmerja med vsemi upodobljenimi prvinami. Alegorija ponazarja pojme!! (svoboda, domovina) dogajanje v naravi (pomlad, zima.. itd.) ali občutja (minevanje časa) **vsebinska opredelitev: 1. stvarna vsebina, 2. čustvena vsebina, 3. sporočilna vsebina. Temeljne likovne prvine: točka** (lahko ploskovita ali prostorska oblika), **linija** (gibanje v prostoru), **barva in svetloba** (značaj dela), **površina** (učinek dela), **prostor** (površina papirja ali platna, po kateri razporedi linije, točke, predmete,..), **perspektiva** (ceptualna, osna, ukrivljena, linearna, zračna, ptičja in žabja,) **in kompozicija** (povezovanje več prvin v lik. delu, pove kakšna je njihova razporeditev glede na celoto..) (odprta, središčna, somerna, diagonalna, piramidalna, ploskovita, svobodna,..). **Razčlenitev likovnega dela 1. fizične lastnosti** (material, tehnika, dimenzije, ohranjenost) **2. zg. podatki** (avtor, čas nastanka, naročniki, zgodovina dela) **vseb. razčlenitev** (nabožna, posvetna umetnost) **oblikovna razčlenitev** (temeljne prvine likovnega dela, kompozicija)